

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
VIEŠOJO VALDYMO GRUPĖ
PAŽYMA
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS
CIVILINĖS SAUGOS ĮSTATYMO NR. VIII-971 2, 8, 9, 11, 14, 22, 27 IR 28 STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
(TAP-20-470) (TAIS- 20-4204)
2020-03-25 Nr. NV-820
Vilnius

1. Projekto rengėjas. Vidaus reikalų ministerija.

2. Projekto tikslas. Skubiai patikslinti Civilinės saugos įstatymo nuostatas, reguliuojančias ekstremaliųjų situacijų valdymą.

3. Dabartinė situacija. Ekstremaliosios situacijos, susijusios su koronaviruso infekcija COVID-19, valdymas atskleidė tam tikrus Civilinės saugos įstatyme nustatyto ekstremaliųjų situacijų valdymo mechanizmo reglamentavimo ir veikimo trūkumus ir neaiškumus. Civilinės saugos įstatyme trūksta svarbių nuostatų apie Vyriausybės ekstremalių situacijų komisijos ir operacijų vadovo įgaliojimus valdant ekstremaliąją situaciją, nuostatų, reglamentuojančių informacijos apie ekstremaliąją situaciją teikimą gyventojams, savivaldybių prievolos vykdant Vyriausybės ekstremalių situacijų komisijos ir valstybės operacijų vadovo sprendimus, ir kt. Taip pat pastebėta, kad Civilinės saugos įstatyme trūksta aiškesnio santykių tarp vietos savivaldos ir centrinės valdžios reguliavimo nuostatų, todėl savivaldybės skirtingai supranta, ką jos turėtų daryti paskelbus valstybės lygio ekstremaliąją situaciją.

4. Projekto esmė. Teikiamame įstatymo projekte:

- nustatoma, kad Ekstremalių situacijų komisija *priima sprendimus* dėl ekstremaliųjų situacijų prevencijos, valdymo, likvidavimo ir padarinių šalinimo;
- nustatoma, kad *Vyriausybės ekstremalių situacijų komisija gali priimti sprendimą laikinai apriboti* asmens judėjimo laisvę, ūkinės veiklos laisvę, viešųjų ir administracinių paslaugų teikimą, nuosavybės ir būsto neliečiamumo teises;
- siekiant sudaryti galimybes esant sudėtingai ekstremaliajai situacijai valstybės operacijų vadovu paskirti Ministrą pirmininką, nustatoma, kad *valstybės operacijų vadovą skiria Vyriausybė*;
- nustatoma, kad *Vyriausybės ekstremalių situacijų komisija gali pavesti valstybės operacijų vadovui priimti sprendimus, reikalingus įvykiui, ekstremaliajam įvykiui ar ekstremaliajai situacijai likviduoti*;
- nustatoma *pareiga savivaldybės administracijos vadovui užtikrinti valstybės operacijų vadovo nurodymų, Vyriausybės ekstremalių situacijų komisijos priimtų sprendimų įgyvendinimą*;
- tikslinama *savivaldybių ir centrinės valdžios sąveika* ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų metu;
- nustatoma, *kurie civilinės saugos sistemos subjektai koordinuoja gyventojų informavimą, įvykus įvykiui, gresiant ar įvykus ekstremaliajam įvykiui, gresiant ar susidarius ekstremaliajai situacijai, siekiant, kad gyventojams būtų pateikiama objektyvi informacija ir informavimo procesas būtų koordinuojamas*;

- *konkretinamos nuostatos dėl įvykių, ekstremaliųjų įvykių, ekstremaliųjų situacijų likvidavimo, padarinių šalinimo, išgryninant mechanizmą, aiškiau ir teisiškai korektiškai išdėstant, kokius sprendimus gelbėjimo darbų ar operacijų vadovas gali priimti dėl įvykių, ekstremaliųjų įvykių, ekstremaliųjų situacijų likvidavimo, padarinių šalinimo bei civilinės saugos sistemos pajėgų galimybės naudotis joms reikalingais ištekliais, numatoma lanksti gelbėjimo darbų ar operacijų vadovo sprendimų įforminimo tvarka.* Toks mechanizmas sudarytų prielaidas užtikrinti įvykių, ekstremaliųjų įvykių, ekstremaliųjų situacijų likvidavimo, padarinių šalinimo efektyvumą.

Įstatymo įsigaliojimo data nenurodoma ir siejama su poreikiu, kad įstatymas įsigaliotų kaip įmanoma greičiau, t. y. iš karto po priėmimo. Šio įstatymo nuostatos padės užtikrinti koronaviruso infekcijos COVID-19 sukeltos ekstremaliosios situacijos likvidavimo ir padarinių šalinimo efektyvumą.

5. Derinimas. Projektas nederintas su kitomis institucijomis. Su Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė projektas derintas darbo tvarka, patikslintas pagal teiktas pastabas, išskyrus pasiūlymą, kad valstybės operacijų centro nuostatus turėtų tvirtinti ne Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktorius, o Vyriausybė, kadangi valstybės operacijų centro vadovą skiria Vyriausybė ir ji turėtų nustatyti, kaip tas centras veikia ir padeda operacijų vadovui. Vidaus reikalų ministerijos nuomone šis pakeitimas nėra skubiai būtinas, į pastabą bus atsižvelgta, vykdant Vyriausybės pavedimą iki š. m. rugsėjo 1 d. pateikti Vyriausybei kitus reikiamus Civilinės saugos įstatymo pakeitimus.

6. Atitikimas Vyriausybės programai. Projektas tiesiogiai neįgyvendina Vyriausybės programos nuostatų.

7. Projekto įgyvendinimo kaštai ir nauda. Projektui įgyvendinti papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikės. Priėmus projektą, bus sudarytos prielaidos geriau veikti ekstremaliųjų situacijų valdymo mechanizmui.

8. Dalykinio vertinimo išvada: Atsižvelgiant į tai, kad projektu keičiama valstybės operacijų centro vadovo skyrimo tvarka, nepritariame projekto rengėjų siūlymui neatsižvelgti į Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabą dėl valstybės operacijų centro nuostatus tvirtinančios institucijos. Siūlome patikslinti projektą, nustatant, kad valstybės operacijų centro nuostatus tvirtina Vyriausybė. Siūlome projektą svarstyti Vyriausybės posėdyje.

Patarėja

Aušrina Genienė

Aušrina Genienė, tel. 8 706 63 769, el. p. ausrina.geniene@lr.lt